

GAZETA TRANSILVANIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminecă 8 franci pe an.

Redacţia,
Tipografia şi Administraţia:
BRAŞOV, PIAŢA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov pe an 20 cor., pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Cu dusul acasă: abonamentul regulat. Un număr 10 bani. Inserate: un şir pe 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Rezultate.

II.

Continuăm cu dovezile despre situaţia creată la noi prin sistemul de guvernament feudal.

Zilele trecute au sosit la Budapesta două femei, ţărane, din comuna urbană maghiară Balmazujváros şi au solicitat audienţă la miniştri. Femeile au spus, că vin ca o solie din comuna amintită, să spuie guvernului, că locuitorii din Balmazujváros, necăpătând de lucru, stau să moară de foame şi ele cer, nu ajutor, ci deschiderea unui izvor de câştig, împământarea unui ram industrial acolo. Au dat şi o petiţie, subscrisă de mai multe femei, şi în care descriu starea desperată a poporului din acele părţi, dând a înţelege, că dacă nu vor fi ajutama, vor fi siliţi a lua în mână cărja pribegiei.

Cauza sărăciei acestor oameni sunt *latifundiile* din acel ţinut, unde nu li-se dă de lucru, căci *domni* aduc lucrători din alte părţi.

„Világ” anunţă cazul acesta cu titlu „Maghiari muritori de foame” şi zice:

„Cel din Balmazujváros au trimis la miniştri pe cele două femei. Oare aceştia le vor ajuta ceva? Oare vor simţi ei, că domni moşilor, mările lor grofi, mările lor arăndaşii mănâncă pâine cu sânge, când sting de pe faţa pământului o comună maghiară...”

Şi trebuie să ştim, că Balmazujváros este aşezat în inima maghiarizmului, lângă pusta Hortobágy, Camanul de odinioară — chiar şi înainte cu un jumătate de veac — al Ungariei.

Cazuri de aceste sunt nenumărate în Ungaria şi un amator ar putea face o frumoasă colecţie şi numai din cele ce se fac cunoscute prin

Iar dacă întorcem moneda pe

cealaltă faţă, ni-se prezintă un alt tablou caracteristic pentru stările noastre. Un tablou disgustător, decadent, care ne arată mocirla, în care înnoată aceia, cari scot cu uşor şi uneori pe căi perverse banul din munca istovitoare a bietului ţaran. Acest tablou mai marcant ni-se înfăţişează în capitală, în Budapesta. Toţmai zilele aceste au apărut un tablou de felul acesta, alcătuit din cuvinte scrise. Un ziarist englez George Adams a publicat în nrul de Duminecă al ziarului „Daily Mail” o descriere a stărilor din Budapesta, în care după el laudă frumuseţea oraşului şi bogăţia (!) aristocraţiei maghiare, scrie următoarele:

„Budapesta este colecţia *speluncilor de joc*, în cari se ruinează averea, onoarea şi mii de familii. S'ar putea zice, că întreg oraşul nu e altceva, decât o mare speluncă de jocuri de hazard. Nicăeri în lume nu sunt atâtea cafenele şi cluburi, ca aici. Cafenele sunt cele mai frumoase, şi în ce priveşte comoditatea şi aranjamentul luxuos Parizul şi Londra au rămas cu mult înapoi. Toate cluburile, fără excepţiune, precum este exclusivista „Casina naţională”, care nu primeşte de membrii decât pe cei 300 aleşi, întocmai aşa şi „Casina regnicolară”, Clubul Parcului, Clubul Hungaria, Cercul Otthon al literaţilor şi al ziaristilor, Clubul Artist şi cafenele elegante, au de aşi mulţumi existenţa lor, învăluită în pompă, *singur pierderilor în jocul de cărţi şi banilor de pincă*. Se află astfel de cluburi şi cafenele, cari pot arăta câte o *mie de coroane profit nett la zi* şi unele cari au un budget anual de preste o *jumătate de milion*. Cele mai multe victime le seceră „baccaratul” eşit la modă cu şase-şapte ani înainte, şi care a exterminat vechiul joc naţional „stosul”. Baccaratul a nimicit multe existenţe. Ca să nu mai amintim alte

cazuri, constatăm numai, că contele Illésházi a ajuns cerşitor, iar groful Forgách a pierdut o proprietate feudală dintre cele mai mari. Astfel de urmări are baccaratul. Nu demult un magnat a pierdut 1,600.000 cor. şi un cunoscut bancar a eşit dela un club *mai sărac cu trei milioane*. Unele cluburi se ascund sub masca artelor. Precum „Clubul filarmonic” (?) „Clubul dramatic” ş. a. În aceste cluburi de fapt se ţin reprezentaţiuni artistice, dar după aceea îndată se începe: *jocul*. În speluncile de joc poate ajunge cineva foarte uşor, singura cualificaţiune ce se pretinde e *banul*. Urmările patimei de joc sunt de neprevăzut: sinuciderile, defraudările, şi internarea în sanatorii sunt la ordinea zilei, uzura înfloreşte uimitor, familii bogate ajung la sapă de lemn, şi viaţa familiară se destramă.”

E interesant, că pe când tablouri ca acesta fixat de englezul Adams sunt remarcate mai rar, ziarele maghiare sunt pline de tânguiri asupra sorţii triste a ţaranului. Recunosc răul, dar cu mentalitatea lor nu află, sau mai bine zis, nu vreau să afle remediul adevărat. Dovadă este d. e. „Magyarország”, care în numărul său mai nou constată, că Ungaria e o „*ţară neglijată*”, că starea poporului e desperată, dar toată vina o atribuie guvernului actual. Pentru iusthiştii grupaţi în jurul ziarului „Magyarorsz.” guvernul de acum e cauza tuturor relelor, iar *nu sistemul*, care îl preconizează şi ei şi l-au preconizat şi când au fost la guvern! Falşă fiind premisa, natural, că este falşă şi conclusia, căci iată ce zice numitul ziar drept încheiere la articolul său:

„Ungaria a devenit o *ţară neglijată*. Şi nu poate fi alt-cum şi nici nu va fi, până când „naţiunea” cum se va îngriji ca guvernul şi reprezentanţa ei să fie creaţiunea *voinţei naţionale*; dela aceasta să atârne şi nu dela o putere străină.”

Cu alte cuvinte, să nu şază în fotoliul ministerial Khuen „cel vândut Austriei”, ci Iusth-de pildă, ori Kossuth, cu sateliţii lor independişti, căci atunci toate relele vor să dispară!

Ne-ar veni să rădem de astfel de năzbutii, dacă din nenorocire relele, pe cari stăpânitorii feudali nu pot şi nu vreau să le delature, n'ar face ravagii îngrozitoare în ţară.

Delegaţiunile. Delegaţiunile îşi termină agendele. S-au votat toate creditele, cerute de guvernul comun. Dintre vorbirile rostite, este de remarcă discursul lui Tisza despre votul universal.

Tisza şi votul universal. A eşit pisica din sac. În şedinţa plenară de Joi a delegaţiunii ungare, în legătură cu bugetul militar, contele Tisza cu o sucitură cam forţată, a adus pe tapet chestia *reforme electorale*. Tisza a vorbit de astădată deschis, pe faţă. A zis între altele, că coroana nu a luat nici când poziţie pentru votul universal, egal şi secret. Apoi a declarat, că coroana şi-a dat sancţiunea la punctul de vedere al guvernului actual, că sufragiul universal să fie împrejmuit cu *anumite garanţii naţionale, cari să asigure influenţa inteligenţii*.

Intreg discursul lui Tisza a fost o erupţie bruscă contra votului universal. Vom reveni.

Camera. Camera a început Joi discuţia pe paragrafi a proiectului băncii. În şedinţa de ieri s-au primit nemodificate capitolele prim şi al doilea al proiectului. Schimbările propuse de mai mulţi opoziţionali au fost respinse.

O scrisoare a lui Goga. Indată după condamnarea d-lui Oct. Goga, prof. univ. din Cluj, Gyulai Farkas a publicat o scrisoare în „Bud. Hirl.” în care cere graţierea d-lui Goga. La aceasta d-l Goga a

FOILETONUL «GAZ. TRANS.»

Suflete fără noroc.

(Urmare şi fine.)

Tudor căta pe geam, ca şi când ar vrea să vadă dacă se face seară — apoi prionid ochii în peretele din faţă, zise: «E vorba să facem în pădure un ocol pentru turmele de porci... Pentru asta am venit — mai zise el, cătând cu înţeles spre pat... Dar deocamdată — şi-şi aruncă ochiul când la Cristina, când la mamă-sa — deocamdată trebuie — şi ochiul stâng li se închise în chip curios, trebuie lăsat... Noi să pregătim lucrurile bine, şi apoi.. de-odată?»

Cănele începu să latre. Se vede că intrase cineva în curte... Se auziau şoapte uşoare... apoi murmure... Trebuia să vie o primejdie. Cănele lătra tot mai întăritat pe apropierea mereu la uşă.

Cristina căta la mamă-sa, care nici nu vrea să bage seamă ce se întâmplă afară. Tudor iarăşi sta liniştit, cătând în peretele din faţă.

Dar murmurul de-afară se întărea... se deosebiau bine unele vorbe... Strigau

blestemau, injurau. Doi se certau grozav aproape de uşă, dar nu se înţelegea nimic din gura lor, atât erau de întăritaţi. Altfel nu se auzea nici o tropăială, decât glasuri — ba pentru câte-o clipă, dar numai pentru o clipă, se făcea tăcere de moarte; apoi începeau strigătele cu mai multă putere, se auzeau gemete... De altfel erau toţi oamenii din sat, veniţi pentru acelaş scop, dar se vede că nu se înţelegeau. Aveau ei ceva cu cineva... dar nu se puteau înţelege... Unii vorbeau de boer, alţii se certau şi se injurau între ei, ear cănele lătra şi chelălăia grozav.. Se vede că era unul, care nu-i da pace de loc. Se îngrămădiseră în pridvor atât, că ajungeau până la fereastră.

Atunci Tudor ridică ochii spre geam şi zise cătră cei din casă, cu toate că unul căta pe geam şi părea că ascultă: «Uite, vezi: cu oamenii aştia încă n'am vorbit... Au dreptate: ocolul trebuie să se facă cât se poate mai aproape de apă şi în acelaş timp nu departe de sat». Căutătura lui stăruia tot la geam, dar fără să fie îndreptată anume în spre omul, care da din cap, în semn că numai așa trebuie să fie.

Acum strigătele se întăriră mai aprinse: Se auziau lovituri, răsuflări grele. Se auziau injurăturile şi blestemele cător-

va întăritaţi. Unii vorbeau de malaiu... Altfel erau mulţi.

De odată se făcu tăcere adâncă. Cănele mai mârâia încet, apoi tăcu şi el.

Uşa se deschise uşor şi se strecură umbra albă a Elenei:

De ce nu mă lăsaţi în pace! — vorbi ea domol şi cu oare care asprime tristă, după ce roti întâi ochii împrejur la cei trei. Aveam treabă — mai zise domol, cătând la Cristina. Ziceam că războiul nu e bine pus acolo... dar altce-va mă îngrijeşte. Deocamdată trebuie să trec pe la biserică — şi ieşi.

După ce căta în ochii lui Tudor şi ai mamei sale, Cristina stătu puţin pe gânduri; apoi lăsă suveica, ieşi din războiul şi se îndreptă iute spre uşă. După ce o deschise, mai căta odată înapoi şi văzu cum pădurarul se ridicase pe jumătate, ca s'o şteargă — dar cătând spre sobă, o văzu şi pe mamă-sa pe jumătate ridicată... ameninţătoare faţă de pădurar şi cătând în ochii Cristinei, par'că vrea să-i zică: lasă-l în grija mea!

Ieşind în pridvor, Cristina se mira că nu mai era nimeni. Unde să fi intrat lumea aceea, care striga şi ameninţa? Ce însemnează frica!

Ieşi pe poartă, trecu gârta şi începu

să urce pe poteca, care şerpuia, prin grădini şi prin livezi. Când ajungea la un cat de grădină, vedea cum se pierde Elena la celălalt... apoi de la o vreme iar o vedea cătând, pe furiş înapoi — şi iar se pierdea...

A intrat în cimitir.

Pe o sfoară legată de un cui dela clopotniţă şi de uluca cimitirului erau întinse rufe. Elena, cu mânele suflecate, le strângea cu dreapta şi le pune pe braţul stâng.

Cristina se apropie de ea! — Bine că ai venit... ajută-mi... ajută-mi, Cristino! — zise Elena cu o răceală sfâşietoare, fără să cate la ea. — Dar ale cui sunt rufele astea? — întrebă Cristina. — Ale unor copii orfani... Asta e pentru pădurar — zise ea, desfăcând o cămaşe mai mare dintre rufe.

Elena se îndepărtă spre uşa bisericii cu un maldăr de rufe. Cristina adună de pe sfoară, ce mai era uscat şi intră şi ea în biserică.

Celelalte rufe erau puse pe o masă în faţa icoanei Maicii Domnului, dar Elena nu mai era.

A căutat-o prin toate colţurile, a căutat-o prin altar... — apoi a stat buimacă în faţa rufelor... Dar trebuia să se întorcă... Copiii nu puteau fi fără cămaşi.

răspuns cu o altă scrisoare, pe care numitul ziar o publică în numărul de ieri, 3 Martie, în fruntea foaiei, însoțită de unele observări.

În răspunsul său Goga spune, că articolul lui Gyulai cuprinde o simplă insinuație în ce privește părerea d-sale în chestia națională și aceasta îl face să răspundă.

Trebue să declare, că este naționalist și nu are aceiași convingere despre Scotus Viator, de oare-ce acela este un mare scriitor și nu după cum spun ungurii, că este un agent plătit al românilor.

Goga are aceleași pretențiuni, pe care le are poporul român.

În ce privește propunerea lui Gyulai ca dânsul să fie grațiat, o respinge, de oare-ce n'are nevoie de grație ci de dreptate.

«Budapesti Hirlep» în comentarul său regretă, că el ca poet și scriitor face parte dintre românii intransigenți și nu s'a putut ridica la un nivel mai înalt în politică.

Alegerile generale în România.

București, 17 Febr. v.

Ieri s'au făcut alegerile generale în 30 județe (districte) la *colegiul I de Cameră*, care are pentru anul acesta înscrisi în listele electorale 15332 alegători, din care au votat 12168 pe cei 75 deputați, hotărâți de constituție.

Lupta electorală în zilele precedente între guvernamentali (vechi conservatori și junimiști) deoparte și între opoziția cartelată (conservatori democrați sau *takisti* și liberali) de altă parte a fost foarte agitată. Și după publicul, care asista la întrunirile politice ale opoziției unite, se credea că aceasta avea să iee cel puțin 35—40 de scaune la acest colegiu, când colo, abia au luat 13 (7 *takisti* și 6 liberali), așa că guvernul a cucerit 55 de scaune. S'au declarat 7 balotagii, între care și unul în județul Vlașca, unde a candidat ministrul d-nul Ioan Lahovary.

Dintre fruntașii șefi ai opoziției au ieșit numai d-nul *Take Ionescu*, la Roman, pe când d-nul *Ionel Brătianu* a căzut la Botoșani. A căzut deasemenea și d-nul C. Disescu, azi conservator-democrat, fost ministru în precedentul guvern conservator.

Nădejde mai mare au conservatorii-democrați la *colegiul II de Cameră*, unde votează marea masă a orășenilor (comercianți și industriași) și profesiunile libere. *Colegiul al II de Cameră* are înscrisi în liste 32.968 alegători, care aleg 70 deputați; iar *Colegiul al III*, din care fac parte toți cetățenii, care nu sunt alegători în cele 2 colegii și plătesc o dare cât de mică câtră stat, are înscrisi în liste 52.926 de alegători, care aleg 38 de deputați.

Cămașa pădurarului era pusă pe colțul mesei... O luă și se îndreptă spre ușă, cântând de câteva ori înapoi...

Ajunse în pripă acasă. Cănele i-a eșit înainte, bucurându-se. Deschise: Tudor era acolo! Mamă-sa împletea; tatăl său dormea, iar pădurarul trecuse pe capul celălalt al războiului; cu ochii plecați de tot pe țesătură, părea că urmărește ceva...

»Uite Elena mi-a dat o cămașă.

El o luă. Chipul atât de rece și nepăsător de până acum, luă o expresie dureroasă, abătută. Se sculă, prinzând ușor mâna Cristinei — și cântând în ochii ei:

»Mă duc și eu... mă așteaptă... trebue să începem odată...

—Stai! — zise Cristina rugător.

În timpul acesta, preoteasa iar se îndreptă spre pat și mișcă pe părintele cu mai multă putere:

»Te așteaptă la biserică, părinte?«

—Trebuie să mă duc — zise pădurarul domol, dar cu o hotărâre ne strămutată. Apoi Cristina simți, că brațul lui o cuprinde ușor de mijloc:

—Trebuie să mă duel...!

»Tudore! — strigă ea cu ochii plini de lacrimi — nu mă lăsa!«

Acesta este propriamente *Colegiul sătesc, rural*, în care votează preoții și învățătorii; iar țăranii (care au un venit funciar mai mic de 300 lei și nu știu ceti și scrie) aleg tot câte 50 un delegat.

Din cele precedente se vede, că numărul total al alegătorilor pentru *Cameră* este de 101226, care aleg 182 deputați.

Este bătătoare la ochi marea *disproporție* între reprezentanții aleși de cele 3 Colegii. Astfel Col. I cu 15332 alegători este reprezentat prin 75 deputați; Col. II cu un număr dobit de alegători (32968) alege numai 70 deputați; iar Col. III, care numără cu 5000 alegători mai mult decât celelalte două împreună, trimite în *Cameră* numai 38 deputați.

Și mai puțin îndreptățită este uneori prea marea deosebire dintre numărul alegătorilor *unui* și *aceluiaș Colegiu*. Astfel de pildă, pe când în Col. I în județele: *Fălciu* (Huși) cu 164 alegători; *Suceava* cu 168 alegători; și *Vaslui* cu 186 alegători, trimit câte 2 deputați (unul la mai puțin de 100 alegători) în *Cameră* în alte județe vin câte 300—600 alegători la un deputat, ca: în *Dolj* (Craiova) cu 300 și *Ifov-București* 600. Aceasta *disproporție* se observă și la *Colegiul II* și al *III de Cameră*; de o pildă *Fălciu* la Col. II cu 371 alegători, trimite în *Cameră* 2 deputați, pe când *Dâmbovița* cu 601 alegători — numai unul.

În sfârșit — ultimul exemplu. Orașul *București*, cu peste 300.000 locuitori, are la Col. I de *Cameră*, 2511 alegători; iar județul *Ifov*, unul din cele mai mari ale țării, cu o populație tot pe atât de mare ca și a capitalei, nu are decât 215 alegători (în afară de 50 alegători din orașul *Oltenița*). Este imposibil, ca în județul întreg să nu se găsească decât 215 oameni, cu un venit funciar de 1200 lei cerut pentru Col. I.

Iată pentru ce se cere negreșit, și aci *modificarea legii electorale actuale*, care trebue să stabilească o proporție dreaptă — deputaților cu numărul alegătorilor.

Și acuma, iată cum se procedează aci la *darea votului secret*: 1) Cât ce am intrat în sala de vot, prezentând prezidentului cartea de alegător, mi-a dat câte un buletin de vot pentru fiecare din cei 10 candidați; buletinele s'la fel și poartă numele candidaților cu un semn 2) Am intrat apoi într-o cabină separată — singur, unde am despărțit cele 5 buletine ce cuprindeau numele candidaților, pe care aveam să-i votez, de celelalte 5, ce n'aveam să le votez. 3) Am închis întâiu cele 5 buletine agreeate și le-am vârat în buzunarul drept; apoi am închis și pe celelalte 5 și le-am vârat în buzunarul stâng. 4) Intorcându-mă din cabina (închisă), am dat prezidentului întâiu buletinele agreeate, pe care le-a vârat în urna albă; apoi i-am dat pe cele neagreeate, pe care le-a vârat în urna neagră.

El o apropie. Ochii lui căutau aproape; erau adânci și plini de foc.

»Sărut-o — zise preoteasa dela spate — că trebue să punem altă urzeală pe războiu — și se puse pe un răs șiret și ascuns.

Cristina era acum buimăcită: Se simți strânsă în brațe, își simți buzele atinse — apoi nedeslușit, ca printr-o pânășă subțire, văzu iarăși ochii lui în față; se tot trăgea din brațele ei, iar în ochi, în căutătura lui, printr-un zâmbet trist, pare că zicea: trebue să mă duc...

Cristina îl strângea tot mai tare și țipa cu desnadejde: »Tudore!« Ceva ca un vânt umed și răcoros trecu în acelaș timp pe fruntea ei.

Strânse cu putere plapoma pe piept și se pomeni plângând.

Mamă-sa, cu o lămurare, sta lângă pat și-i ținea un servet ud pe frunte:

»Ce ai visat, Cristino? De ce țipi! — dar ea încă nu putea înțelege bine, ce e în jurul ei și tot par-că mai auzia... bătăi ușoare în ușă...

Romulus Ciopesc.

Am reprimat dela prezident cartea de vot marcată și apoi am părăsit sala de vot.

Astfel *secretul votului este absolutamente garantat*; nimeni în afară de tine, care votezi și de D-zeu, nu poate să afle cu care partid și pe cine votezi.

Prof. V. Gr. Borgovanu.

„Tribuna“.

— (Articol din afară.) —

În loc să răspundă d-nii Nicolae Oncu și R. Ciorogariu la faptele de obște cunoscute, înșirate în articolul de fond din nr. 31 al »Gazetei Transilvaniei«, se refugiază pe tărâmul vechei lor tactice de luptă ziaristică: deplasarea discuției.

Dacă țin să se desculpeze în ochii opiniei publice, care cunoaște de mult tainele trecutului »Tribunei« și machinațiunile vechi și nouă ale oculte ei, reprezentată prin d-nii Oncu și Ciorogariu, poftescă și răspundă fără *incunjur* cu da sau nu la următoarele întrebări, dar nu sub iscălitura redactorului dependent de ei Ioan Montani nici sub a lui Iosif Scheopul.

1. D-l Mihail Velici a împiedecat la 1905 candidarea, cu program guvernamental a lui Mangra? Da sau nu?

2. D-nii Oncu și Ciorogariu susținut-au și de atunci încoace până în ziua de astăzi prietinie cu transfugul Mangra — în camera caritatis, — cu toate că l-au pișcat din când în când în »Tribuna«? Da sau nu?

3. Nr. 198 din 10 Nov. 1903, al ziarului *d-nilor* Oncu și Ciorogariu a apărut cu știrea și învoirea d-lor în limba maghiară, ori nu?

4. Dacă nu, d-lor cum de n'au protestat până astăzi în contra acestui fapt, care se condamnă de sine? Cari intenții au înduplecat »Tribuna« să publice acel articol în limba maghiară, dacă nu căutarea grației lui Tisza?

5. Comitetul partidului național luat-a ori nu poziție pentru P. S. S. Dr. Miron Cristea, când cu alegerea de episcop dela Caransebeș?

6. Ce motive l-au înduplecat pe d-l Dr. N. Oncu să se dissolidarizeze cu colegii săi din comitet, stăruiind pentru alegerea burdistului Olariu?

7) La vrăsta sa înaintată a putut oare crede d-l Dr. N. Oncu, că Olariu își va schimba firea, dacă ar fi fost ales de episcop, și ar putea fi mai chemat pentru mitra episcopescă decât P. S. Sa Dr. Cristea?

8. Dacă nu putea avea nici un motiv cinstit în contra alegerii P. S. S. Dr. Cristea, cari motive l'au înduplecat să se expună cu atâta îndârjire pentru alegerea lui Olariu?

D-l Ciorogariu nu a avut asupra d-lui Dr. Oncu în cazul acesta nici o influență?

9. Sunt protopopul I. Georgiu, avocatul Dr. T. Burdan, nepotul d-lui Ciorogariu și preotul D. Popovici din Cermeiu, vârul lui Sever Bocu, intimii d-lui R. Ciorogariu? Da sau nu?

10. Au provocat ei căderea părintelui Dr. Lucaciu cu sau fără aprobarea d-lui R. Ciorogariu?

Dacă d-sa nu a aprobat purtarea acestei fratricidă a lor, de ce nu i-a înfierat, precum meritau, pe sus numiții trădători, în »Tribuna«, ci a inculpat comitetul național pentru căderea noastră la alegeri; iar pe adevărații vinovați i-a cruțat?

11. Cu știrea și învoirea d-lor Dr. N. Oncu și R. Ciorogariu încearcă »Tribuna« să provoace certe confesionale, ori nu?

12. Dacă nu, atunci cum de chiar d-l R. Ciorogariu a încercat să-l apere pe transfugul Mangra, atribuind demonstrația înscenată cu ocazia sinodului eparhial din Arad în contra lui Mangra, »drăguților de uniție«, cu toate că bine știa, că între demonștrânți nu se găsea nici un singur unit.

13. Ce intenții i-au înduplecat pe comandanții și redactorii »Tribunei« să reproducă în extenso vorbirea de program a lui Mangra, ținută la Ceica, pe când

nici o singură vorbire de program de a candidaților partidului național român nu a fost reprodusă în coloanele ei?

De unde și dela cine a primit redacția *teatul autentic* al vorbirei lui Mangra?

14. Toată presa noastră s'a ocupat cu broșura lui Slavici, *Tribuna* a luat notiță de ea într'un scurt entrefilet, nici cald nici rece, promițând, că ocazional va reveni. De atunci a trecut aproape o lună. De ce nu a mai revenit?

De ce retace crima »amicului?«

Se identifică d-nii Oncu și Ciorogariu cu aceasta atitudine echivocă a ziarului lor?

15. Prin atacarea continuă a comitetului partidului național român și a singuraticilor membri din comitet în »Tribuna« să s'gduie ori nu, după credința d-nilor Dr. N. Oncu și R. Ciorogariu disciplina noastră de partid?

16. Slăbind »Tribuna« disciplina în sânul partidului național român, nu cred d-nii N. Oncu și R. Ciorogariu, că ea face guvernului mai bune servicii decât toți procurorii și jandarmii?

17. Cu știrea și cu autorizarea, ori în contra voinței d-lor Dr. N. Oncu și R. Ciorogariu, face *Tribuna* guvernului aceste servicii gratuite?

Cei mai însemnați fruntași Ardeleni locuitori în București au condamnat atitudinea »Tribunei«, care tinde să submineze solidaritatea noastră națională, singura forță de care dispune partidul nostru. D-nii Nicolae Iorga, Constantin Stere, I. L. Caragiale, cât și numeroși alți bărbați politici din țară, cari cunosc temeinic stările dela noi și astfel își pot da clar seamă de mărimea crimei ce o comite »Tribuna«, în repețite rânduri au înfierat fără rezervă munca distrugătoare a organului d-nilor Dr. N. Oncu și R. Ciorogariu. Comitetul național, 46 de fruntași, cari au prestat fie-care incomparabil mai mult în luptele noastre naționale decât d-nii Oncu și Ciorogariu și-au spus verdictul în conferența din 21 Decemvre.

După toate acestea:

18. Nu cred d-nii Dr. N. Oncu și R. Ciorogariu, că li-se impune datoria față de opinia publică românească să se subordoneze disciplinei de partid?

19. Nu simt numiții domni necesitatea să facă cunoscut numele acelor fruntași ai vieții publice românești, cari — afară de redactorii și colaboratorii literari ai »Tribunei« — se identifică fără nici o rezervă cu toate faptele politice ale domniilor lor?

Dacă d-nii Dr. Oncu și R. Ciorogariu vor găsi curajul să răspundă la aceste întrebări cu da ori ba, vor fi vrednici să mai stea omul *serios* de vorbă cu d-lor. La din contră, își vor da, de sigur, și d-lor seamă de ridicolul aspectului, ce-l oferă sbătându-se pe vârful pedestalului subred ce și-l'au înălțat, încrezându-se în naivitatea și în lipsa de judecată, ce o presupun la unii cetitori ai »Tribunei«.

*

Colaboratorii literari ai »Tribunei« d-nii Octavian Goga, Ion Agârbiceanu și Dr. Ion Lupaș nu au de loc cunoștință despre *nici una* dintre faptele înșirate mai sus ale proprietarilor »Tribunei«? Dacă nu au cunoștință, sunt aplicați să se informeze la d-nii: P. S. Sa episcopul Dr. Miron Cristea, Dr. Valeriu Braniste, Dr. George Dobrin, Dr. Șt. Petrovici, Mihail Velici, Dr. Ioan Nedelcu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Alexandru Vaida, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Aurel Lazar, Dr. Nicolae Vecerde, Dr. Ștefan C. Pop, Dr. Ioan Suci, Vasile Goldiș, Dr. Iustin Marșeu, Dr. Vasile Meșter, Dr. Victor Bontescu, Dr. C. Iancu? etc. Nu cred numiții d-ni literați, că înainte de a-și forma o părere definitivă referitor la atitudinea *politică* a »Tribunei«, care e inspirată prin d-nii Dr. Oncu și Ciorogariu și scrisă de Iosif Scheopul, Ion Montani și Sever Bocu, li-se impune datoria atât față de reputația d-lor de oameni serioși și corecți, cât și față de interesele solidarității naționale și a disciplinei de partid — cari interese d-lor nici atunci,

când fac literatură nu este permis să le nesocotească, — să facă toate încercările spre a putea vedea limpede și a putea judeca pe baza unui abundant material de date, nu numai pe baza unor informații unilaterale?

Nu se poate să dea d-lor mai mult crezământ întortocherilor din organul personal al d-lor Oncu și Ciorogariu, decât deslușirilor, pe cari le pot primi dela sus înirații fruntași, în a căror bună credință, iubire de adevăr și devotament față de cauză de sigur se încred și mai mult și d-nii Goga, Agărbiceanu și Lupaș, decât în insinuările, prin cari încearcă să se distolpe comanditarii »Tribunei«.

Externe.

Noul cabinet francez.

Din Paris se telegrafiază, că noul cabinet francez s'a format în modul următor: Prim-ministru și ministru de interne, Monis; ministru de finanțe, Caillone; ministru de externe, Cruppi; de justiție, Jeannonay; războiului, Bertheaux; instrucției, Stect; marină, Delcasse; lucrări publice, Dumont; comerț, Poirrier; agricultură, Massé; meseriilor, Boncour; coloniilor, Messiny.

Rusia și Evreii.

Expulzarea în masă a Evreilor din Rusia a început să ia proporții. Dintr'un singur cerc au fost expulzați 600 evrei, din altul 2000. Un comitet de evrei s-a adresat primului ministru să pună capăt expulzării în masă. Despre expulzări sosește amănunte îngrozitoare asupra prigonirilor la care sunt expuși evreii din guvernamentul Tschernigow. Guvernatorul dăduse instrucțiuni funcționarilor administrativi să expulzeze pe toți evreii, cari n'au implinit stagiul de 10 ani. Autoritățile execută acest ordin cu cea mai mare severitate.

Incăierări la granița greco-turcă.

O telegramă oficială din Salonic vestește, că de alaltă-eri în apropiere de Doventikon, pe hotarul greco-turc s'a tras de multe-ori salve de pușcă între soldații greci și turci; cu toată intervenția ofițerilor, împușcăturile mai continuă din când în când. Până acum doi soldați turci au fost uciși și mai mulți sunt răniți.

O patrulă turcă a întâlnit o bandă greacă compusă din opt oameni în apropiere de Diskata; trei dintre ei au fost uciși și alții au luat-o la fugă; turcii au avut doi soldați răniți.

Rapoartele oficiale din vilaietul Scutari spun, că situația s'a înrăutățit din nou și se cer măsurile militare ca o precauție în contra bandelor.

Trei greci armați trecând hotarul turc lângă Narda, au fost uciși de grănicerii turci.

Ciocniri între Turci și Bulgari.

Din Salonic se scrie: O ciocnire sângeroasă a avut loc între soldații turci și o bandă bulgară, care trecuse frontiera. Bulgarii au avut doi morți și câțiva răniți, 1 soldat turc a fost omorât, alți doi grav răniți.

O altă ciocnire s'a întâmplat la Radovisatz. Bulgarii au avut 2 morți și 3 răniți, iar Turcii 2 morți și 2 răniți.

O rugare de urgență.

— 1 Martie, 1911

D-nul Nic. Ticaciu, preot gr. cat. a publicat o corespondență în «Unirea» din Blaj nr. 7/911, arătând necesitatea înțelegerei preoțimeii gr. cat. din Arhidieceză, ce s'ar putea face prin ținerea unei conferințe preoțești, ca astfel uniform să purcedă în sinoadele de primăvară la tratarea multor chestiuni vitale pentru preoțime, biserică și școală. Recomandă însă la urmă calea s'aristică, ca mod de înțelegere până la ținerea sinoadelor, ceea ce e și calea cea mai potrivită.

Dar să reviu la rugarea de urgență adresată Prea Venerat. Consist. din Blaj.

În legea de congruă din 1898—1908 — după cum amintește părintele N. Ticaciu — la § 11 — c II, punct, 1 cheltuieli cari trebuiesc subtrase — se zice, că preotul poate induce între altele, ca cheltuieli la erogățiuni taxa ce-o plătește la fondul de penziune și darea de venite.

Aceasta din urmă părintele N. Ticaciu a uitat s'o amintească.

Această taxă e destul de mare față de trecut, așa d. e. teologul absolvent plătește acuma la fondul de penziune 80 cor. anual și taxa fundamentală de 62 cor. și 22 cor. darea de venite după 1600 cor. Așa dar' la olaltă dau suma respectabilă de 164 cor. Se înțelege, că taxa fundamentală de 62 cor. se plătește numai odată — pe când în trecut erau circa 12—20 cor. la an, bienalist era la jumătate.

Indată după intrarea în valoare a legii de congruă din 1908 și a urcării taxelor la fondul de penziune preoțesc, era la loc, ca Prea Venerat Consistoriu Metropol. din Blaj, se ceară din oficiu la comisiunea de congruă, îndreptarea numitelor erogate. Prea Venerat Consist. Metropol. e deci rugat de urgență în interesul preoțimeii sale, a face pașii de lipsă cât mai curând, ca să se îndrepte susnumitele erogate, ca astfel preoțimea să nu mai sufere și pe viitor această pierdere destul de însemnată. Nu este de lipsă, ca să se mai aștepte, ca această cauză să se pertracteze în sinoadele preoțești de primăvară; legea îl îndreptățește a o cere îndată. Așteptăm deci cu toată încrederea și sperăm, că Prea Venerat Consist. o va și face cât mai curând — dacă cumva nu a făcut-o până acuma. În acest caz e rugat a urgita la comisiunea de congruă, ca să se îndrepte lucrul cât mai curând, ca astfel preoțimea să fie rebonificată de susnumitele cheltuieli, barem acuma cu jumătatea l-mă a anului 1911, căci cred, că de trecut nu mai poate fi vorba.

Un arhidiecezan.

ȘTIRI.

— 19 Februarie v.

Conferențele »Asociațiunii« în Brașov. Duminică în 5 Martie n. după prânz la oarele 6 va ținea d-l Dr. Horia Petra-Petrescu, o conferență în sala cea mare a gimnaziului nostru. Tema aleasă: »Ce influință pot avea curentele teatrale de azi asupra mișcării noastre teatrale?« Acoasta este a patra conferență, ce se va ținea sub auspiciile despărțământului Brașov a »Asociațiunii« noastre.

Un muzeu de artă populară. În Viena este un Muzeu de artă populară în clădirea Bursei. Nu lipsește nimic, salele sunt pline, ticsite. Tot ce face poporul din fier, lemn, lut, pânză, mătase, se află aci. Sunt și modele de biserici vechi. Găsești lucruri vechi și nouă, până și măști întrebuițate în teatrele țărănești. O mască a dracului în chip de cap de mistret, apoi o gravură de Dürer din «Cavalerul, Moartea și Diavolul.»

Sunt furci de tors, cu două vârfuri în formă de craiu nou, împodobite cu săpături și vopsele, asemănătoare cu suliți australiene. Fi-vor de la Români din Bucovina și Moravia ori se află așezenele lucrului și la alte popoare din Austria, nu să spună. Podoabele aduc ba cu cele indiene, ba cu ale Pieilor roși și cu ale Mexicanilor.

Sistarea »Răvașului«. După o frumoasă activitate culturală de opt ani, revista »Răvașul« din Cluj anunță în Nr. 12, ce tocmai l-am primit la redacție, suspendarea apariției. Ca motiv al sistării învoacă faptul, că »acum să pornește la Blaj, centrul natural și istoric al idelilor, ce le-am servit și noi, — adevărat »Răvașul« — o mai întinsă mișcare publicistică... De aceea — încheie — suspendăm apariția revistei noastre și facem loc liber acțiunilor nouă — până când vom socoti de trebuință.«

Carne din România. Se telegrafiază, că guvernul ungar și austriac a permis importarea cărnei din România, cu începere dela 14 ale lunii acesteia.

Crimă unui principe italian. Principele Salerno, sublocotenent în cavalerie a omorât cu un pumnal pe contesa Trigona o damă de onoare de la curtea regală italiană, apoi și-a tras trei focuri de revolver rănindu-se grav.

Principele Salerno și contesa Trigona întrețineau de mai mult timp relații de dragoste. Contele Trigona a voit să divorțeze de soția lui. Faptul aflându-se la curtea regală, prefectul palatului regal a invitat pe contesa Trigona să nu mai vie la palat sau să nu mai întrețină relații cu principele Salerno.

Principele Salerno drept pedepsă a fost transportat de la Roma la Ferraro.

Eri trebuia ca cei doi amanți să se întâlnească pentru ultima oră într'un ho-

tel din Roma ca să-și ia adio. Abia au intrat în camera de la hotel și imediat s'au auzit 3 detunături. Servitorii au intrat cu forța în cameră, unde văzură culcată la pământ pe contesa Trigona cu un pumnal în piept iar lângă dânsa într'un lac de sânge pe prințul Salerno.

Contesa Trigona era moartă, iar prințul Salerno avea 3 răni la tâmplă.

Starea lui este disperată.

O glumă studentiască. Din Nürnberg se vestește că la sosirea acolo a regelui Ferdinand al Bulgariei, care se înapoia de la Coburg la Sofia, s'a petrecut un incident neplăcut. Mai mulți studenți din Erlangen s'au urcat în vagonul-restaurant unde au organizat un concert umoristic (Katzen muzik) în urma cererii regelui studenții au fost dați afară din vagon. La urmă s'a constatat că este vorba numai de o glumă de carnaval a studenților, cari erau mascați și nu știau cine e tovarășul de călătorie pe contul căruia își petreceau.

Moștenirea regelui Belgiei. Din Bruxelles se scrie: În ședința de ieri a camerei ministrul de justiție a depus inventarul averii lăsate de regele Leopold.

Averea particulară a defunctului rege se ridică la 20 milioane, cari vor fi împărțite între cele trei principese. Averea fundației Coburg se ridică la 40 milioane. Cea mai mare parte a acestei sume aparține statului belgian.

Obiectele de valoare ridicate de baroneasa Vaughan, pe când regele Leopold se afla încă în viață, reprezintă suma de 30 milioane.

Averea împărătesei Charlotte se ridică la 50 milioane, în afară de imobile, cari reprezintă și ele o sumă respectabilă. Averea împărătesei Charlotte se va împărți între cele trei principese, între regele Albert, regele Carol al României și contesa de Flandra.

Parastas. Astăzi, Sâmbătă, s-a oficiat în Capela cimiterului din cetate un parastas în memoria decedatului și neuitatului inspector general Ioan Baiulescu.

Cununie. Eugenia German și Ioan Dragomir fac cunoscut celebrarea cununiei lor, ce va avea loc Duminică în 5 Martie st. n. la oarele 3 d. a. în biserica gr. cat. din Săbad. Săbad, Șura-mică. Februarie 1911.

Cursuri de stupărit. Inspectoratul reg. ung. de școale din comitatul Brașovului, face cunoscut celor interesați, că la stupăria statului din Gödöllő se vor ținea în decursul acestui an, la șase perioade, cursuri de stupărit, anume: Dela 1—18 Maiu, pentru economi; din 24 Maiu până la 10 Iunie impiegtăii căilor ferate; din 14—27 Iunie preoții; din 1—18 Iulie, precum și din 26 Iulie — 12 August învățătorii, și în fine din 15—28 August femeile.

Participanții se vor împărțiși de întreaga întreținere (cuartir și vipt) gratuit și pot conta și la acoperirea speselor de călătorie, bilet de cl. III pe căile ferate ungare.

La fiecare curs se vor primi numai câte 20 ascultători.

Cererile de primire timbrate (1 cor.) să se înainteze, cel puțin cu o lună înainte de începerea cursurilor, la ministrul de agricultură în Budapesta.

Economii și cei de alte ocupațiuni să alătoreze cererilor recomandare dela primăriile comunale concernente.

D-l avocat Dr. Eugen Simpetrean, spre evitarea încurcăturilor, ne roagă să rectificăm anunțarea despre deschiderea cancelariei advocației într-acolo, că d-sa nu la Ivan Spărchez, ci în casele învățătorului Ioan Spărchez, Strada principală Nr. 104, din Zărnești, și-a deschis cancelaria advocațională.

Petreceri. Reuniunea femeilor române »Altarul« din Feneșul-săsesc, invită la petrecerea, împreună cu teatru și postă universală, care se va aranja la 5 Martie n. în localul școlii confesionale gr. cat. Venitul curat este destinat pe seama fondului reuniunii.

Avis! În cancelaria avocatului Dr. Moga află imediat aplicare un domn sau o domnișoară, care știe scrie ungurește și românește la mașina de scris.

Serată de pian va da d-soara Edith Albrecht Marți în 14 Martie c. n. la »Redută« Program cu piese pentru pian de Max Reger, F. B. Busoni și Fr. Liszt.

Apollo Bioskop Luni și Marți în 6 și 7 Martie are următorul program: Journal kineatografic (actualități săptămânale). Alatri (vedere). Gladiatorul (film de artă dramă). Istoria de bandiți (dramă). O gre-

șală fatală (humor). Dragostea lui Tontolini (humor). Conductorul locomotivei (dramă). Observarea lui Pali (de răs). Mercuri și Joi program nou.

Bibliografie.

A apărut revista literară și artistică »Lucafărul« Nr. 5, 1911, cu sumar bogat și variat, din care remarcăm: Dr. On. Ghibu Situația învățământului nostru primar. Victor Eftimiu. Înșiră-te, Mărgărite... I. U. Soricu... Magdalenei (poezie). Caton Theodoran... Verigheta. Maria Cuntan... Seceriș (poezie). I. Borcia... Shakespeare: Iuliu Caesar. Cronică și ilustrațiuni: Grigorescu: Țiganca și Țărăncuță (colecția Carada).

A apărut:

»Istoria vieții lui Arthur Schopenhauer, cu o scurtă privire asupra filozofiei lui« de M. Străjan. O broșură, oct. mare, 82 pag., prețul Lei 1.50. Este o scriere de mare valoare a savantului nostru profesor pe un câmp al literaturii cam puțin cultivat, în mod serios, de literații noștri.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 4 Martie. Față de vorbirea lui Tisza contra votului universal, Iusth a declarat, că îi va reflecta la desbaterea bugetului. Sper — a zis Iusth — că ori-cât se vor opune Tiszaiștii, votul universal și egal, se va face.

Deva, 4 Martie. În minele de la Petroșeni s'a întâmplat ieri o nenorocire. O masă de ghiață s-a surupat în o știolnă și a ucis doi mineri, iar un miner e grav rănit. S-a introdus cercetare.

Londra, 4 Martie. »Daily Telegraph« e informat, că Maj. Sa va ridica pe principesa Hohenberg Sofia, soția moștenitorului de tron al nostru, la rangul de arhiducesă.

Londra, 4 Martie. Camera Comunelor la oarele 11 noaptea, în urma propunerii d-lui Asquith, în mijlocul unei mișcări vii, decide a se sfârși discuțiunea. Amendamentul d-lui Chamberlain este respins cu 365 voturi contra 244. Bilul asupra dreptului de »veto« este adoptat în a doua cetire cu 368 de voturi contra 243.

Petersburg, 4 Martie. Consiliul imperiului a discutat propunerea făcută de 35 membrii de a reduce numărul sărbătorilor spre a prelungi timpul de muncă al funcționarilor, școlarilor și populațiunei.

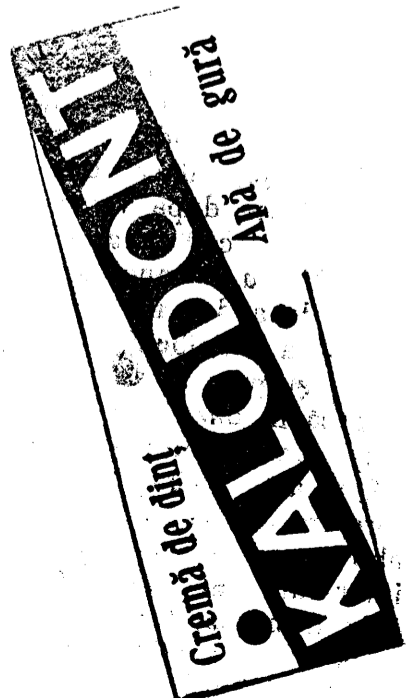
Reprezentanții clerului înalt s'au opus la această propunere. Majoritatea consiliului imperiului a declarat însă, că e necesar a-se reduce numărul sărbătorilor.

Procurorul superior al sf. Sinod a declarat în numele guvernului, că refuză a redacta proiectul aprobat de consiliul imperiului.

Proprietar : Dr. Aurel Mureșianu.

Succesorii.

Redactor resp. Ioan Spuderoa.

„Bistrițiana“

soc. acțion. institut de credit și econ. în Bistrița (Besztercze).

Contul Bilanțului.

ACTIVE		Cor.	fil.	PASIVE		Cor.	fil.
Numărar în cassă		31928	02	Capital societar	240000	—	
Numărar la cassa de păst. a postei ung.		7324	26	Fondul general de rezervă	185310	—	
Cambii de bancă 1250789	50			Fondul special de rezervă	21100	—	
Cambii cu acop. ipotecară 232593	—	148338	50	Fondul scopurilor filantropice	10173	—	
Imprumuturi pe ipotecă		591159	20	Fondul de penziune	80480	—	
Imprumut. pe obligațiuni		91777	40	Depuneri spre fructificare	1164867	04	
Imprumute pe efecte		11580	—	Reescont	501854	80	
Efecte publice și acții dela diferite bănci:				Hipotecii cedate	220720	—	
a) de ale fond. institut. 22950	—			Lombard pe efectele proprii	47900	—	
b) proprii 161185	—	148135	—	Debitul realităților	10136	42	
Contcurent cu acoperire		79521	73	Creditori	9897	80	
Realități		40000	—	Pro diversi	204	31	
Mobilier		2700	—	Interese	31810	82	2534404
Depuneri		5966	42	Profit curat			32739
Filiala din Teaca		20570	39				47
Interese de contcurente anticipate		7098	74				
		25571436	6				25571436
							6

Contul Profite și Perderilor.

DEBIT		Cor.	fil.	CREDIT		Cor.	fil.
Contribuțiune:				Interese:			
a) directă de stat	10064	27		a) int. transit. de pre 1909	27921	27	
b) după int. la depun.	5962	76	16027	b) int. dela cambii	80038	33	
Spese curente	4673	62		c) int. dela imprumut. pe ipotecă	39816	80	
Salare	18337	96		d) dela imprumut. pe oblig.	8366	44	
Relut de cvartir	2585	—		e) int. dela imprumut pe efecte	860	53	
Marce de prezență	1344	—		f) int. de contcurent	17202	39	
Porto	864	83		g) int. dela efectele proprii	3966	96	178172
Chiria la Filiala din Teaca	320	—		Interese de întârziere			2842
Dubioase	718	44		Provizțiuni și taxe			6269
Interese:				Chiria la centrală			2256
a) la depuneri	59627	57					13
b) după reescont	25414	03					19
c) după ipotec. ccd.	11154	54					66
d) după fond instit.	15131	20					
e) după deb. realităț.	603	01	111930				
Profit curat			156801				
			35				
			32739				
			47				
			189540				
			70				
							189540
							70

Bistrița-Besztercze la 31 Decembrie 1910.

Valeriu Poruțiu m. p. dir. executiv.

Aurel Belteag m. p., contabil.

Membrii în direcțiune:

Dr. Alexandru Pop m. p., prezident.

Dr. Leon Scridon m. p.

Dr. George Linul m. p.

Macedon Man m. p. Elie Scurtul m. p.

Simion Tanco m. p.

Alecsa Candale m. p.

Subsemnatul comitet de reviziune am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

Bistrița-Besztercze, la 27 Februarie 1911.

Iosif Lissai m. p.

Pompiliu Grupini m. p.

Dănilă Pop m. p.

Nr. 2614/1911.

Publicațiune

în afacerea fasionării venitelor din partea acelor antreprenori sau reuniuni, cari sunt obligați de a depune socoteala publică.

Antreprizele și reuniunile din țările aparținătoare coroanei ungare, întemeiate pe câștig ca instituțiuni industriale, comerciale sau puse în exploatare — fie de indigeni sau de streini cu alte scopuri însă tot cu intențiuni de câștig, dacă sunt obligate de-a pune socoteala în public, au de a plăti dare după venitul afacerii lor în sensul art. de Lege XXIV. din 1875 dacă nu cad în gradul dispozițiunilor legii referitoare la mine.

Directorii sau conducătorii de afaceri dela antreprizele sau reuniunile obligate de a depune socoteala în public sunt datori a alătura resp. la plățirea și la distribuirea intereselor precum și bilanțul despre produsul (contul câștigului și al pierderii) antreprizei sau a reuniunii).

În caz că în bilanțul despre produs este cuprins și produsul acelor afaceri, cari sunt înființate ca filiale, în alte comune — și care în sensul §-lui 9 al art. de lege XXIV din 1875 sunt a se taxa separat cu dare, împrejurarea aceasta are a se menționa separat accentuându-se cu deosebire produsul resp. venitul ce cade pe afacerea din filială.

În interesul stabilirei corecte a bazei dării să se mai adreseze la fasiune încă următoarele:

1. Conspectul hârtiilor de stat sau al altor hârtii de valoare libere de dare, cari formează proprietatea antreprizei.

2. Un conspect detaliat al cheltuelilor de regie.

3. Un conspect din concludul adunării generale referitor la ștergerea pretenziilor neincassabile.

Toate acele antreprize sau reuniuni, cari sunt obligate a depune socoteala publică și ale căror direcțiuni cu ocazia conscrierii celor obligați la dare și a obiectelor de dăduit, vor fasiona verbal sau în scris în mod neadevărat sau vor tăinu, ori dă fasiuni false despre izvoarele de venit, ce cad sub dăjduire, dacă se dovedește, că au fasionat cu intențiune de a prescurta erariul statului, vor fi pedepsiți pentru transgresinne în afaceri de acsize, comise prin tănuire totală sau parțială a obiectului de dăduit în sensul §-lui 100 din art. de lege XXIV Nr. 1883.

Brassó, în 27 Februarie 1911.

Perceptoratul orașenesc.

A V I Z !

O femeie de 20 ani, declarată de medici ca deplin sănătoasă se oferă ca

doică

într'o casă mai bună. Adresa la administrația foaiei.

„SĂTMĂREANA“,
Institut de credit și econ. soc. pe acții.

Concurs.

Publicăm concurs pentru un post de **comptabil** dotat cu 1500 coroane salar anual și 300 coroane re-lut de cvartir la filiala noastră din Arded (Erdöd) mai departe un post de **comptabil** cu salar anual de de 1500 coroane și cvartir în natură cu luminat și încălzit; eventual un post de **practicant** salarizat cu 1000 coroane anual, cvartir în natură cu luminat și încălzit la „Sătmăreana“ institut de credit și economii, societate pe acții în Seini.

Cvartirul comun al funcționari-lor e în casa institutului.

Reflecții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială superioară, că posed limba română și maghiară în vorbire și scriere, eventual și cea germană, că reflecții la postul de comptabil din Arded are praxă îndestulitoare pentru a conduce de sine stătător comptabilitatea filialei, iar concuren-tul la postul de comptabil la centrală, că are praxă de 2 ani.

Funcționarii aleși au să-și ocupe posturile îndată după alegere sau cel mult până în 1 Mai a. c.

Recursele se vor înainta până în 25 Martie, direcțiunii institutului de credit și economii „Sătmăreana“ în Seini (Szinérváralja).

Seini, la 27 Februarie 1911.

Direcțiunea.

Asigurare!

O bancă de asigurare populară caută **achisitori** capabili pe lângă salar fix și proviziune. Pentru începători neversati în afacere retribuție părăd cualificațiune. Oferte cu referențe și copii de atestate să se trimită sub cifre „POPULAR“ la administrațiunea acestei foi. 945, 1—6.

Josef Schmitz.

Brașov, Strada de mijloc Nr. 12.
(casa proprie).
Filiala Strada Porți Nr. 57.

Văpsește și curăță tot felul de haine de bărbați, dame și copii, costume uniforme etc.

Tot acolo spălătorie de albituri și călcat rufe.

Serviciu cu garanție și prompt.

Hotel Central

Nr. 1

Renovat din nou, odăi frumoase și sănătoase. Prețurile dela 2 coroane în sus. Sală mare pentru nunți, banchete, baluri, concerte, etc. Bucătărie renumită. Restaurant în Grădina Hotelului. Vinuri curate de Ardeal, Bere Steinbruch, Serviciu prompt. Omnibus pentru gară la toate trenurile.
IOSEF WYHANEK, Hotelier